Є люди, які, подібно до магніту, мають якусь притягувальну силу. Познайомившись з ними неможливо від них відірватись. До них вабить, вони вміють захоплювати, запалювати, при них якось сам весь перевтілюєшся, стаєш наче вищим, кращим, або навпаки, особливо гостро відчуваєш, наскільки ти далекий від того, яким хотів ти бути. І не хочеться йти від них. Так би й сидів, слухав, вбирав у себе цю силу людини. І не зразу визначиш, що саме вабить до них: особиста чарівність, розум, знання, майстерність, внутрішня чесність, чи вимогливість до себе? Ні, це щось значно більше, що охоплює і об'єднує в собі усі ці поняття.

Це мета, яскрава і висока мета, заради якої ці люди живуть, працюють і вмирають. Тільки нею, і тільки задля неї вони живуть. Іван Платонович Чужой був саме такою людиною.

Невдало склалось його життя. Тяжка хвороба не давала змоги працювати, укладала в ліжко, на довгі місяці відриваючи від театру. Та з тим більшою жадобою він повертався до улюбленої справи в ті щасливі хвилини, коли хвороба давала відпочинок.

Іван Платонович жив театром. Театр був для нього повітрям, без якого він не мислив свого існування. Театрові він віддав усе — свої знання, любов, талант, темперамент художника. Важко сказати, ким він був — артистом, режисером чи педагогом. Він був і тим, і другим, і людиною, яка віддавала нам усе, що вона знала, і вимагала від нас тільки одного — любові до всього, що ми робили.

Важко собі уявити людину, яка б більш бережно ставилась до людської індивідуальності і вміла б знаходити шляхи до неї. Здавалось він бачив людей наскрізь, знав, хто чим дихає, хто що може зробити, хто до чого здатний. Він ніколи нічого не нав'язував, не вигадував — він давав повну волю фантазії, але ж одночасно вміло й дуже делікатно та твердо спрямовував нас у той бік, куди потрібно було.

Він ніколи нічого не показував. Він не любив показу. Він кидав тільки маленьке зернятко, але кидав саме туди, де воно найшвидше мало дати сходи. І стежив за ним, доглядав його, плекав так, що не зійти воно не могло. Він міг цілі години, цілі дні й тижні наглядати за його ростом, і якщо воно росло швидко — це було щастям учителя.

Іван Платонович не зносив неправди на сцені. Вона його дратувала. Він тоді відвертався і не дивився. Зате правда в будьякому вигляді від уявної нитки, яку затягують в уявну голку, до Кручиніної або Хлестакова — радувала його, і очі його якось особливо починали сяяти. Цей блиск очей був для нас найбільшою нагородою...

Важко спочатку було навіть повірити, що в цій хворобливій згорбленій, дуже замкненій людині було стільки бурхливої енергії, що вирувала через край. Далеко за північ затягувались репетиції. По п'ять-шість годин проводив він за своїм столиком в кутку, затуливши рукою очі від світла і записуючи до блокноту кожний наш хибний крок, кожну фальшиву нотку. А потім підводився і робив підсумки. І стільки вогню, стільки пристрасті було в його словах, думках, так захоплююче, по-молодому, переконливо вмів він говорити, що зразу все ставало зрозумілим, чітким.

Вистави, уривки, ролі він обробляв, як ювелір. Здавалось, уже все готово — йди тільки й починай грати! А він усе репетирував, обточував, шліфував, щоразу відшукуючи все нових барв і відтінків.

Він любив правду на сцені. Але не нудну, буденну правду — "наче в житті", а правду театральну, яскраву, живу. Його "Женитьба Бальзаминова" і "Смерть Пазухіна" — це прекрасне сполучення блискучої, дещо навіть незвичайної з першого погляду форми, з привабливою щирістю і правдивістю акторів на сцені. І тому приємно було дивитись його вистави і легко, радісно грати в них.

Найбільше в житті він ненавидів штамп і награвання.

— Штамп — це смерть, — говорив він. — Ради бога не запам'ятовуйте і не повторюйте вдалих інтонацій і рухів. Це вас погубить. На сцені має бути тільки — хочу. Воно само собою дасть вам правильну інтонацію або жест.

— Не грайте почуття, — їх не можна зіграти. Не витискуйте сліз, якщо сами не течуть, не смійтеся, якщо не сміється. Усе це з'явиться, якщо діяти будете правильно.

І якщо ви, не зважаючи на всі його застереження, все таки награєте денебудь (щоб кумедніше, або страшніше було) — він надовго запам'ятовував це і не швидко прощав...

Зараз його немає серед нас. Дуже малу частину того, що він міг зробити, здійснив він у своєму житті. Але для всіх тих, хто працював або тільки зустрічався з ним , його образ, образ людини, яка все віддала мистецтву, буде символом, прикладом, зразком.

Це була людина великої правди і принциповості, які ніколи і ні на що їх не проміняла.

І часто ще, згадуючи його високу постать в коричневому костюмі, його чарівну усмішку, його думки і слова ми будемо говорити:

— А що б Іван Платонович про це сказав? Як би він до цього поставився? Чи сподобалось би це йому?..